

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

“ _____ ” _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА:

СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ

для студентів

Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальності:	0.35 Філологія
Спеціалізації:	035.01 Українська мова і література
Освітньої програми:	035.01.01 Українська мова і література
Освітнього рівня:	першого (бакалаврський)

2023 – 2024 навчальний рік

Розробники: Вінтонів М., доктор філологічних наук, професор кафедри української;
Вінтонів Т., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови
Бойко М., доктор філософії, старший викладач кафедри української мови

Викладачі: Вінтонів М., доктор філологічних наук, професор кафедри української;
Вінтонів Т., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови
Бойко М., доктор філософії, старший викладач кафедри української мови

Робочу програма розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови Протокол 8 від 28.08.2023 № 8

Завідувач кафедри _____ (Михайло ВІНТОНІВ)

Гаранти освітньої (професійної/наукової) програми
(керівники проектних груп) _____ (Тетяна ВИДАЙЧУК)

Робочу програму перевірено
____.____. ____р.

Заступник декана з науково-методичної та
навчальної роботи _____ (Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол №
—

_____ (підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол №

_____ (підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол №

_____ (підпис) (ПІБ)
на 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол №

—

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>Сучасна українська літературна мова</i>		
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>26 / 780</i>	<i>26 / 780</i>
Курс	<i>1-4</i>	
Семестр	<i>1-7</i>	
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>5</i>	
Обсяг кредитів	<i>26</i>	<i>26</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>780</i>	<i>780</i>
Аудиторні	<i>404</i>	<i>100</i>
Модульний контроль	<i>52</i>	<i>0</i>
Семестровий контроль	<i>150</i>	<i>0</i>
Самостійна робота	<i>174</i>	<i>680</i>
Форма семестрового контролю	<i>іспит (1,3,5,7), залік (6)</i>	

Змістовий модуль 5. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Пунктуація.

Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>			
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>7/210</i>			
Курс	<i>3</i>		<i>4</i>	
Семестр	<i>6</i>		<i>7</i>	
Кількість змістових модулів розподілом: 3	<i>Характеристика дисципліни за формами навчання</i>			
	<i>денна</i>	<i>заочна</i>	<i>денна</i>	<i>заочна</i>
	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
Обсяг кредитів	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>120</i>	<i>120</i>	<i>90</i>	<i>90</i>
Аудиторні	<i>68</i>	<i>16</i>	<i>48</i>	<i>12</i>
Модульний контроль	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>6</i>	<i>-</i>
Семестровий контроль	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>15</i>	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>37</i>	<i>104</i>	<i>21</i>	<i>78</i>
Форма семестрового контролю	<i>залік</i>		<i>іспит</i>	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Пунктуація»: навчити студентів аналізувати різні синтаксичні явища, розрізняти основні тенденції в українському синтаксисі, знати досягнення різних синтаксичних напрямків та шкіл, володіти навичками синтаксичного аналізу словосполучення, речення та тексту.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Пунктуація» є:

1) здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук.

2) здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; до ефективного використання інформаційних технологій в соціальній і професійній діяльності. Сервіс-орієнтування.

3) здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Володіння науково-дослідними методами відповідного фахового спрямування. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, добирати аргументи, ухвалювати рішення. Обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Здатність нестандартно виконувати типові й неординарні завдання. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

4) здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

5) здатність аналізувати лінгвістичні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів. Знання природи і сутності мови, походження й закономірностей розвитку мов, особливостей структури мови, класифікації мов світу, шляхів і методів вивчення мовного матеріалу. Знання системи сучасної української літературної мови, еволюції її граматичної будови.

6) Досконале володіння українською мовою в її літературній формі, розуміння діалектного різноманіття української національної мови, вміння використовувати засоби мови відповідно до специфіки комунікативної ситуації та контексту. Здатність аналізувати просторові та соціальні різновиди мови, засади мовної політики.

7) здатність застосовувати нелінгвістичні знання в практичній філологічній діяльності. Уміти застосовувати знання ІКТ-технологій для виконання лінгвістичних завдань. Володіти базовими знаннями з юриспруденції, вміти застосовувати їх під час аналізу мовної політики та мовної ситуації в державі, проведення експертиз юридично значимих текстів.

Уміння застосовувати в професійній діяльності лінгвістичні поняття, правила граматики та пунктуації.

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні філологи, **набувають таких програмних компетентностей: ЗК-2, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-5, ЗК-6, ЗК-7, ЗК-8, ЗК-10, ЗК-11, ЗК-12, ЗК-13 (загальні компетентності); ФК-1, ФК-2, ФК-4, ФК-5, ФК-6, ФК-7, ФК-8, ФК-9, ФК-10, ФК-11, ФК-12, ФК-13, ФК-14, ФК-15, ФК-17 (фахові компетентності).**

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

- ЗК-4.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК-6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК-7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК-8.** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК-10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК-11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-12.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК-13** Здатність проведення досліджень на належному рівні.

- ФК-1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ
- ФК-2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК-4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- ФК-5.** Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- ФК-6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК-7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.
- ФК-8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- ФК-9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами
- ФК-10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ФК-11.** Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення
- ФК-12.** Здатність до організації ділової комунікації.
- ФК-13.** Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.
- ФК-14.** Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.
- ФК-15.** Інтеракційна компетентність передбачає: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.
- ФК-17.** Інформаційна комунікативно-технічна компетенція: обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпрусами, електронними словниками і базами даних.

Організація навчальної діяльності в центрі культури української мови

Реформування системи вищої освіти на сучасному етапі зумовлює концептуальні зміни в напрямках, цілях, завданнях, змісті освіти, філологічної зокрема, які зорієнтовують

передовсім на розвиток особистості, формування творчої ініціативи, мобільності, підвищення конкурентоздатності майбутнього фахівця.

Задля ефективної реалізації концепції нової освітньої стратегії університету програмою передбачено застосування можливостей Центру культури української мови.

Для цього впроваджено систематичне застосування граматичних тренінгів, дослідницьких завдань, що передбачають карткування мовного матеріалу, укладання мультимедійних словників, опрацювання спеціальної літератури тощо.

Крім того, студентів залучено до роботи в проблемних групах, до участі в наукових конференціях; мовних конкурсах тощо.

У Центрі заплановано презентації наукових видань із проблем культури української мови, зустрічі з науковцями.

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Пунктуація», студенти повинні мати такі **програмі результати навчання:**

ПРН-1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН-2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН-3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН-5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН-6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

ПРН-7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН-8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови та літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН-9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН-10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН-11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ПРН-12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН-14. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН-15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН-16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН-17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН-19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

III. Структура навчальної дисципліни

Тематичне планування навчальної дисципліни (д/ф)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					МК
		л	пр	сем	семестр. контроль	с.р.	
1	2	3	4		6	7	8
Семестр 6							
Змістовий модуль 1.							
Синтаксис словосполучення							
Тема 1. Типологія синтаксичних зв'язків	5	2	2		1		
Тема 2. Словосполучення як синтаксична одиниця	6		2		2	2	
Тема 3. Типологія прислівного синтаксичного зв'язку	6		2	2		2	
Тема 4. Сміслові відношення в словосполученні	6		2			2	2
Разом за модулем	23	2	8	2	3	6	2
Семестр 6							
Змістовий модуль 2.							
Синтаксис простого речення							
Тема 1. Класифікація речень у сучасній українській мові	4		2			2	
Тема 2. Граматична основа простого речення. Підмет як один з головних членів речення	5		2			3	

<i>Тема 3.</i> Граматична основа простого речення. Складний підмет.	5		2			3	
<i>Тема 4.</i> Присудок як один з головних членів речення	11		2	2	2	3	2
<i>Тема 5.</i> Граматична основа простого речення. Складений присудок.	5		2			3	
<i>Тема 6.</i> Традиційне вчення про другорядні члени речення	6		2	2		2	
<i>Тема 7.</i> Нове вчення про другорядні члени речення	8		2	2	2	2	
Разом за модулем	44		14	6	4	18	2
Семестр 6							
Змістовий модуль 3. Односкладне речення							
<i>Тема 1.</i> Проблема односкладного речення в сучасній українській мові	6		2	2		2	
<i>Тема 2.</i> Дієслівні односкладні речення	8		2	2	2	2	
<i>Тема 3.</i> Безособові односкладні речення	2		2				
<i>Тема 4.</i> Номінативні односкладні речення	9		2	2	2	1	2
Разом за модулем	25		8	6	4	5	2
Семестр 6							
Змістовий модуль 4.							
Синтаксична експлікація, імплікація							
<i>Тема 1.</i> Повні та неповні речення.	4		2			2	

Тема 2. Структурна схема простого речення.	8		2	2		2	2
Тема 3. Синкретизму на рівні простого речення	8		2	2	2	2	
Тема 4. Парадигма речення	8		2	2	2	2	
Разом за модулем	28		8	6	4	8	2
Разом за семестр	120	2	38	20	15	37	8

Тематичне планування навчальної дисципліни (з/ф)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	заочна форма						
	Усього	у тому числі					МК
		л	пр	сем	семестр. контроль	с.р.	
1	2	3	4		6	7	8
Семестр 7							
Змістовий модуль 1.							
Синтаксис словосполучення							
Тема 1. Типологія синтаксичних зв'язків	8	2				6	
Тема 2. Словосполучення як синтаксична одиниця	8		2			6	
Тема 3. Типологія прислівного синтаксичного зв'язку	8		2			6	
Тема 4. Сміслові відношення в словосполученні	6					6	
Разом за модулем	30	2	4			24	

Семестр 6							
Змістовий модуль 2.							
Синтаксис простого речення							
Тема 1. Класифікація речень у сучасній українській мові	10	2	2			6	
Тема 2. Граматична основа простого речення. Підмет як один з головних членів речення	5					5	
Тема 3. Граматична основа простого речення. Складний підмет.	5					5	
Тема 4. Присудок як один з головних членів речення	5					5	
Тема 5. Граматична основа простого речення. Складений присудок.	5					5	
Тема 6. Традиційне вчення про другорядні члени речення	5					5	
Тема 7. Нове вчення про другорядні члени речення	5					5	
Разом за модулем	40	2	2			36	
Семестр 6							
Змістовий модуль 3. Односкладне речення							
Тема 1. Проблема односкладного речення в сучасній українській мові	9	2	2			5	
Тема 2. Дієслівні односкладні речення	5					5	
Тема 3. Безособові односкладні речення	5					5	
Тема 4. Номінативні односкладні речення	5					5	

Разом за модулем	24	2	2			20	
Семестр 6							
Змістовий модуль 4.							
Синтаксична експлікація, імплікація							
<i>Тема 1.</i> Повні та неповні речення.	8		2			6	
<i>Тема 2.</i> Структурна схема простого речення.	6					6	
<i>Тема 3.</i> Синкретизму на рівні простого речення	6					6	
<i>Тема 4.</i> Парадигма речення	6					6	
Разом за модулем	26		2			24	
Разом за семестр	120	6	10			104	

Тематичне планування навчальної дисципліни (д.ф.)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					МК
		л	пр.	сем.	семестр. контроль	с.р.	
1	2	3	4		6	7	8
Семестр 7							
Змістовий модуль 5.							
Синтаксис простого ускладненого речення							
<i>Тема 1.</i> Синтаксис простого ускладненого речення.	6	2		2		2	
<i>Тема 2.</i> Однорідні члени речення.	6		2	2		2	
<i>Тема 3.</i> Відокремлені члени речення. Вставні та вставлені конструкції.	4		2			2	
<i>Тема 4.</i> Звертання.	7		2		2	1	2
Разом за модулем	23	2	6	4		2	2
Семестр 7							
Змістовий модуль 6. Синтаксис складного речення							
<i>Тема 1.</i> Поняття про складне речення.	7		2	2		1	2
<i>Тема 2.</i> Складносурядне речення.	8		4	2			2

<i>Тема 3.</i> Складне безсполучникове речення.	8		2		2	2	2
<i>Тема 4.</i> Контаміновані структури	2		2				
Разом за модулем	25		10	4	3	6	2
Семестр 7							
Змістовий модуль 7. Складнопідрядне речення.							
<i>Тема 1.</i> Історія вивчення складнопідрядних речень.	8		2	2	2	2	
<i>Тема 2.</i> Логіко-граматичний і формально-граматичний принципи класифікації складнопідрядних речень.	6		4	2			
<i>Тема 3.</i> Структурно-семантичний принцип класифікації складнопідрядних речень.	10		2		4	2	2
Разом за модулем	24		8	4	6	4	2
Семестр 7							
Змістовий модуль 8. Багатокомпонентне складне речення.							
<i>Тема 1.</i> Складнопідрядне речення з кількома підрядними.	6		2	2	2		
<i>Тема 2.</i> Складне речення з різними видами зв'язку.	6		2	2		2	
<i>Тема 3.</i> Текст. Основні категорії тексту	6		2		2	2	
Разом за модулем	18		6	4	4	4	
Разом за семестр	90	2	30	16	15	21	6

Тематичне планування навчальної дисципліни (з.ф.)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					МК
		л	пр	сем	семестр. контроль	с.р.	
1	2	3	4		6	7	8
Семестр 7							
Змістовий модуль 5.							
Синтаксис простого ускладненого речення							
<i>Тема 1.</i> Синтаксис простого ускладненого речення.	8	2				6	
<i>Тема 2.</i> Однорідні члени речення.	6					6	
<i>Тема 3.</i> Відокремлені члени речення. Вставні та вставлені конструкції.	6					6	
<i>Тема 4.</i> Звертання.	6					6	
Разом за модулем	26	2				24	
Семестр 7							
Змістовий модуль 6. Синтаксис складного речення							

<i>Тема 1.</i> Поняття про складне речення.	6					6	
<i>Тема 2.</i> Складносурядне речення.	8		2			6	
<i>Тема 3.</i> Складне безсполучникове речення.	6					6	
<i>Тема 4.</i> Контаміновані структури	6					6	
Разом за модулем	26		2			24	
Семестр 7							
Змістовий модуль 7. Складнопідрядне речення.							
<i>Тема 1.</i> Історія вивчення складнопідрядних речень.	6					6	
<i>Тема 2.</i> Логіко-граматичний і формально-граматичний принципи класифікації складнопідрядних речень.	10	2	2			6	
<i>Тема 3.</i> Структурно-семантичний принцип класифікації складнопідрядних речень.	8	2				6	
Разом за модулем 64	26	4	2			18	
Семестр 7							
Змістовий модуль 8. Багатокомпонентне складне речення.							
<i>Тема 1.</i> Складнопідрядне речення з кількома підрядними.	8		2			6	
<i>Тема 2.</i> Складне речення з різними видами зв'язку.	6					6	
<i>Тема 3.</i> Текст. Основні категорії тексту	2					2	
Разом за модулем	16		2			14	
Разом за семестр	90	6	6			78	

IV. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Синтаксис словосполучення

Тема 1. Типологія синтаксичних зв'язків.

Неоднорідність зв'язку на різних рівнях синтаксичної системи. Види підрядного зв'язку у словосполученні: узгодження, кореляція, керування, прилягання, інтеграція. Види синтаксичних зв'язків у реченні: реченнєвотвірні: предикативний (форми координації, взаємовияву, співположення), сурядний, підрядний, недиференційований; реченнєвомодифікаційні: сурядний, підрядний опосередкований, підрядний подвійний, підрядний детермінантний, напівпредикативний, інтродуктивний.

Ключові слова: синтаксичний зв'язок, предикативність, співвияв, тяжіння, координація, сурядність, напівпредикативність.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12.

Тема 2. Словосполучення як синтаксична одиниця.

Словосполучення в системі синтаксичних одиниць: слово і словосполучення, словосполучення і речення. Типи словосполучень за будовою. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Типи словосполучень за типом синтаксичного зв'язку. Типи словосполучень за семантико-синтаксичними відношеннями (особливості атрибутивних, об'єктних, обставинних, суб'єктних, комплетивних,

апозитивних відношень). Типи словосполучень за ступенем злитості їхніх компонентів.

Ключові слова: словосполучення, атрибутивні, об'єктні, обставинні, суб'єктні, комплетивні, апозитивні відношень.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 6, 8, 12.

Тема 3. Типологія прислівного синтаксичного зв'язку.

Узгодження повне й неповне. Керування сильне, слабке, напівсильне. Власне та відмінкове прилягання. Повна / неповна кореляція. Структурна та граматична схема словосполучення. Засоби вираження граматичного значення на рівні словосполучення.

Ключові слова: кореляція, прилягання, узгодження, керування.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 8, 9, 12

Тема 4. Смыслові відношення в словосполученні

Атрибутивні відношення. Комплетивні відношення. Суб'єктні відношення. Об'єктні відношення. Обставинні відношення.

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 8, 9, 12

Змістовий модуль 2. Синтаксис простого речення

Тема 1. Класифікація речень у сучасній українській мові.

Сучасна українська синтаксична класиологія. Класифікація речень за структурою. Типи речень за модальністю. Типи речень за експресією. Класифікація речень за співвідношенням із судженнями. Прагматичні типи речень.

Ключові слова: речення, експресія, судження, прагматика.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 2. Граматична основа простого речення. Підмет як один з головних членів речення.

Порядок слів у простому реченні. Прямий і непрямої порядок слів. Граматичні й емоційно-змістові функції порядку слів у реченні. Ознаки речення. Граматичні категорії речення. Кваліфікаційні і класифікаційні знаки підмета. Особливості реалізації підмета.

Ключові слова: прямий порядок, зворотний порядок, підмет простий, складений.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 3. Граматична основа простого речення. Складний підмет.

Словосполучення зі значенням кількості у функції словосполучення. Словосполучення зі значенням вибіркової. Словосполучення зі значенням сумісності. Метафоричні словосполучення. Словосполучення, перший компонент яких семантично неповнозначне слово.

Ключові слова: складний підмет, підмет словосполучення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 4. Присудок як один із головних членів речення.

Присудок як граматична категорія. Різновиди присудка: простий присудок. Власне дієслівний присудок, нульовий присудок, фразеологічний присудок, розщеплений присудок, вигуківий присудок, ускладнені форми простого присудка.

Ключові слова: присудок простий; координація; співв'язь; тяжіння.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 5. Граматична основа простого речення. Складений присудок.

Складений присудок: іменний і дієслівний; зв'язка як компонент складеного присудка, різні її типи; способи вираження іменного складеного присудка; питання про іменний присудок з нульовою зв'язкою; дієслівний складений присудок, характер зв'язків у ньому; ускладнені форми дієслівного складеного присудка; питання про складний присудок; синоніміка різних форм присудка; координація простого і складного присудка з підметом.

Ключові слова: присудок складений, складний; координація.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 6. Традиційне вчення про другорядні члени речення.

Основні підходи до аналізу другорядних членів речення. Проблема кваліфікації другорядних членів речення. Основні етапи вивчення другорядних членів речення. Традиційна класифікація другорядних членів речення: означення як синтаксичне вираження атрибута; узгоджені й неузгоджені означення, способи їхнього вираження; розмежування неузгоджених означень і додатків, залежних від іменників; вираження неузгодженого означення словосполученням; означення при особових займенниках; прикладка як особлива форма означення; місце прикладок та їхні змістові функції щодо означуваного слова. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта; прямий і непрямий додаток; придієслівні й приіменні додатки; додатки при словах категорії стану; вираження додатка нерозкладним сполученням слів. Обставини як синтаксичне вираження різних ознак і відношень дії або стану; типи обставин за значенням і способом їхнього вираження окремими словами і сполученнями слів; роль обставин у формуванні структури простого речення. Синкретичні члени речення.

Ключові слова: додаток прямий/непрямий; обставина; означення узгоджене / неузгоджене.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 7. Нове вчення про другорядні члени речення.

Основні підходи до аналізу другорядних членів речення і головних членів речення в межах нового вчення про другорядні члени речення. Обов'язкові та необов'язкові члени речення, валентнозумовлені члени речення. Детермінанти. Фонові детермінанти. Детермінанти зумовленості. Детермінанти з характеризувальним значенням. Дуплективи.

Ключові слова: неповне речення, експлікація, імплікація, детермінант.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Змістовий модуль 3. Односкладне речення

Тема 1. Проблема односкладного речення в сучасній українській мові.

Поняття про односкладні речення. Динаміка становлення односкладного речення. Характер єдиного головного члена в них.

Ключові слова: односкладне речення, нечленоване речення, еквіваленти речення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 2. Дієслівні односкладні речення.

Характеристика структурних типів односкладних речень (означено-особових, неозначено-особових, узагальнено-особових). Статус та морфологічне вираження головного члена безособових та інфінітивних речень. Шкільна класифікація односкладних речень.

Ключові слова: означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові речення

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 3. Безособові односкладні речення

Історія становлення безособових односкладних речень. Морфологічні вияви головного члена безособових односкладних речень. Інфінітивні односкладні речення. Безособово-інфінітивні односкладні речення.

Ключові слова: безособові односкладні речення, інфінітивні односкладні речення, безособово-інфінітивні односкладні речення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Тема 4. Номінативні односкладні речення.

Історія становлення номінативних односкладних речень. Семантичні різновиди номінативних речень. Номінативні, вокативні, генітивні речення.

Ключові слова: номінативні, вокативні, генітивні речення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 12

Змістовий модуль 4. Синтаксична експлікація, імплікація.

Тема 1. Повні та неповні речення.

Статус неповних речень у системі синтаксичних одиниць. Загальна характеристика неповних речень. Типи неповних речень.

Ключові слова: експлікація, імплікація, неповне речення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 9, 10

Тема 2. Структурна схема простого речення.

Поняття структурної схеми речення. Компоненти структурної схеми простого речення. Типи структурних схем простого речення. Типи поширювачів структурних схем простого речення.

Ключові слова: структурна схема речення, поширювач, облігаторний поширювач

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 6, 9

Тема 3. Структурна схема простого речення.

Структурна схема простого речення. Предикативний мінімум речення. Номінативний мінімум речення.

Ключові слова: структурна схема речення, поширювач, облігаторний поширювач

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 6, 9

Тема 4. Парадигма речення.

Поняття парадигми речення. Два підходи до її аналізу. Парадигма речення як система його форм. Парадигма речення як система його дериваційних відношень.

Ключові слова: парадигма речення, внутрішньо схемні перетворення, міжсхемні перетворення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 6, 9

Змістовий модуль 5. Синтаксис простого ускладненого речення

Тема 1. Синтаксис простого ускладненого речення.

Поняття про синтаксичне ускладнення простого речення. Семантична складність речення і формальне ускладнення простого речення.

Ключові слова: елементарне речення, неелементарне речення, семантична / формальна елементарність.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 3,

Тема 2. Однорідні члени речення.

Типи формального ускладнення простого речення: речення з однорідними членами; способи вираження означення та їхні відмінності від неоднорідних; узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами; синтаксична роль узагальнювальних слів і словосполучень.

Ключові слова: однорідні члени, неоднорідні члени, узагальнювальні слова

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 3, 6

Тема 3. Відокремлені члени речення. Вставні та вставлені конструкції. Звертання.

Речення з відокремленими членами; поняття про відокремлення; основні умови відокремлення другорядних членів речення; синонімія відокремлених і невідокремлених членів; відокремлення означень; узгоджені відокремлені означення; дієприкметникові й прикметникові звороти як типи поширеного відокремленого означення; синонімічність названих зворотів і підрядних присубстантивно-атрибутивних речень; неузгоджені відокремлені означення; пунктуація при відокремлених означеннях. Відокремлення прикладок. Відокремлення обставин. Вставні слова і словосполучення. Типи вставних слів і словосполучень за походженням, будовою і значенням. Вставлені компоненти речення. Глибина вставлення у реченні. Звертання. Значення і способи їхнього вираження. Вокативні речення.

Ключові слова: вставні та вставлені одиниці, відокремлені члени, уточнювальні складники.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 6

Тема 4. Звертання.

Звертання. Значення і способи їхнього вираження. Вокативні речення.

Ключові слова: звертання, вокативні речення, нечленовані одиниці

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 3, 6

Змістовий модуль 6. Синтаксис складного речення

Тема 1. Поняття про складне речення.

Поняття про складне речення. Визначальні структурно-семантичні ознаки складного речення в сучасній українській мові. Змістова та інтонаційна єдність частин складного речення. Особливості організації складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення: сполучники, сполучні слова, інтонація, порядок частин, співвідносність форм дієслів-присудків тощо. Граматичне значення складного речення. Основні різновиди складних речень. Сурядність і підрядність у складному реченні. Перехідні випадки між сурядністю і підрядністю, між простими і складними реченнями. Шляхи утворення складного речення.

Ключові слова: складне речення, граматична основа, взаємопідрядність

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 4

Тема 2. Складносурядне речення.

Поняття про складносурядне речення, його структура та місце в системі мови. Засоби організації складносурядних речень як цілісної структури. Сурядні сполучники як один із засобів вираження синтаксичних і смислових відношень між компонентами складносурядного речення. Смислові відношення між частинами складносурядного речення: єднальні, зіставні, протиставні, обмежувальні, приєднувальні, пояснювальні, розділові й градаційні. Синонімія й омонімія сполучників сурядності. Особливості пунктуації на межі частин складносурядного речення.

Ключові слова: складносурядне речення, єднальні, зіставні, протиставні, обмежувальні, приєднувальні, пояснювальні, розділові й градаційні відношення.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 4

Тема 3. Складне безсполучникове речення.

Граматичне значення і граматична форма безсполучникового складного речення. Типологія поглядів на формально-синтаксичну і структурно-семантичну організацію безсполучникового складного речення. Основні семантичні і структурні різновиди безсполучникового складного речення.

Ключові слова: безсполучникове речення, єднальні, зіставні, протиставні, обмежувальні, приєднувальні, пояснювальні, розділові й градаційні відношення.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 4

Тема 4. Контаміновані структури

Інтонація як виразник відношень між частинами складного безсполучникового речення. Контаміновані структури: статус, історія вивчення.

Ключові слова: контаміновані структури, інтонація, взаємозв'язок.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 3

Змістовий модуль 7. Складнопірядне речення.

Тема 1. Історія вивчення складнопірядного речення.

Поняття про складнопірядне речення. Етапи становлення та еволюція поглядів. Синтаксичне значення термінів "головна частина" і "пірядна частина". Засоби організації складнопірядного речення як цілісної структури: функції сполучних слів і сполучників у складнопірядному реченні, їхня синонімічність та омонімічність; вказівні слова як факультативні й облігаторні компоненти в головній частині; співвідношення форм дієслів-присудків головної і пірядної частин як синтаксична ознака складнопірядного речення тощо. Місце пірядної та головної частин у складному реченні. Пірядні, що залежать від головної частини загалом або від окремих її членів. Питання про принципи класифікації складнопірядних речень у лінгвістичній літературі. Формально-граматичний принцип класифікації складнопірядних речень. Особливості синтаксичних зв'язків у складнопірядному реченні.

Ключові слова: формально-граматичний тип, логіко-граматичний тип, структурно-семантичний тип.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 3, 6

Тема 2. Логіко-граматичний і формально-граматичний принципи класифікації складнопірядних речень.

Витоки та сутність логіко-граматичної класифікації складнопірядних речень. Складнопірядні речення з пірядними підметовими частинами. Складнопірядні речення

з підрядними присудковими частинами. Складнопідрядні речення з підрядними додатковими. Складнопідрядні речення з підрядними означальними. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними: місця, часу, умови, мети, допусту, причини, наслідку, способу дії, порівняльні, супровідні.

Ключові слова: підметові, присудкові, означальні, обставинні СПР.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 4, 5

Тема 3. Структурно-семантичний принцип класифікації складнопідрядних речень.

Суть та підходи в межах структурно-семантичної класифікації. Складнопідрядні речення розчленованого типу: детермінантні, відносно-поширювальні; зумовленості, темпоральні, порівняння, відповідності; причини, умови, мети, допусту, наслідку, місця. Складнопідрядні речення нерозчленованого типу: прислівні, займенниково-співвідносні; симетричної структури: субстанціональні, атрибутивні, адвербіальні; несиметричної структури, несиметричної структури з компонентом *те*.

Ключові слова: нерозчленований тип, розчленований тип, симетрична структура, несиметрична структура.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 3

Змістовий модуль 8. Багатокомпонентне складне речення

Тема 1. Складнопідрядне речення з кількома підрядними.

Багаточленні складнопідрядні речення з послідовною підрядністю. Конструкції із супідрядністю. Складнопідрядні речення змішаного типу.

Ключові слова: послідовна підрядність, однорідна підрядність, неоднорідна супідрядність.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 3

Тема 2. Складні речення з різними видами зв'язку.

Складні речення з сурядністю і підрядністю. Конструкції із сурядним і безсполучниковим зв'язком. Підрядний і безсполучниковий зв'язок у складному реченні. Складні речення із сурядним, підрядним і безсполучниковим зв'язком.

Ключові слова: конструкція, речення, багатокомпонентне речення.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 5, 6

Тема 3. Текст. Основні категорії.
Текст. Основні категорії тексту.

Ключові слова: текст, дискурс, ретроспекція, проспекція.

Рекомендована література:

Основна: 1–4.

Додаткова: 1, 2, 5,

V. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (д/ф)

(3 курс, 6 сем)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів в за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць балів	максимальна кількість балів	кількість одиниць балів	максимальна кількість балів	кількість одиниць балів	максимальна кількість балів	кількість одиниць балів	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1						
Відвідування практичних занять	1	4	4	7	7	4	4	4	4
Робота на практичному занятті	10	4	40	7	70	4	40	4	40
Відвідування семінарських занять	1	1	1	3	3	3	3	3	3
Робота на семінарському занятті	10	1	10	3	30	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	91	-	145	-	112	-	112
Максимальна кількість балів:	450								
Розрахунок коефіцієнта:	$450/100=4,5$								

V. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (заочна форма)

(3 курс)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів в заодиночню	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість балів	максимальна кількість балів	кількість балів	максимальна кількість балів	кількість балів	максимальна кількість балів	кількість балів	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	1	1	1	1	1		
Відвідування практичних занять	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Робота на практичному занятті	10	2	20	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15	3	15
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	33	-	22	-	27	-	26
Максимальна кількість балів:	108								
Розрахунок коефіцієнта:	$108/100=1,08$								

**V. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (д.ф.)
(4 курс, 7 сем)**

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1						
Відвідування практичних занять	1	6	6	9	9	7	7	6	6
Робота на практичному занятті	10	6	60	9	90	7	70	6	60
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25		
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом			124		156		134		98

Максимальна кількість балів:		512
Розрахунок коефіцієнта:		512/8,5

**Система оцінювання навчальних досягнень студентів (з./ф.)
(4 курс)**

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Синтаксис. Пунктуація							
		Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять		1	1			2	2		
Відвідування практичних занять	1			1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті									
Робота на практичному занятті	10			1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15	3	15	3	15
	Разом		21		26		28		26
		101/100=1/1,01							

VI. САМОСТІЙНА РОБОТА

VI.1. Завдання для самостійної роботи

Опрацювання наукової літератури (5 балів за кожну опрацьовану статтю)

Змістовий модуль 1. Синтаксис словосполучення

(6 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Словосполучення як синтаксична одиниця» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ТИПОЛОГІЯ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

1. Вихованець І.Р. Граматичні вияви керування *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип.2. Донецьк: ДонДУ, 1996. С. 9 – 14.
2. Вінтонів М.О. Проблеми визначення зв'язку між головними членами речення *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 2. Донецьк: ДонДУ, 1996. С. 91 – 94.
3. Глушкова Г.М. Структура категорії сурядності *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 1. Донецьк: ДонДУ, 1994. С. 64 – 68.

СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ЯК СИНТАКСИЧНА ОДИНИЦЯ

1. Балко М. Еволюція поглядів на статус і структуру цілісних словосполучень сучасної української мови *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 10. Донецьк: ДонДУ, 2002. С. 32 – 37.
2. Вінтонів М.О., Тютюма Т.С. Використання ІКТ під час навчання синтаксису української мови студентів-філологів. *Scientific Journal of Polonia University Vol 51 No 2 (2022)*. С. 187–199.

Змістовий модуль 2. Синтаксис простого речення.

(18 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Головні члени речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

СИНТАКСИС ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ.

КЛАСИФІКАЦІЯ РЕЧЕНЬ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

1. Загнітко А.П. Граматичний аналітизм і реченнева структура *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 1. Донецьк: ДонДУ, 1994. С. 41 – 64.
2. Кононенко В.І. Нові тенденції у розвитку сучасного синтаксису *Українська мова і література в школі*. 1973. № 1. С. 19 – 27.
3. Дудик П.С. Спонукальні речення і слова-речення *Українська мова і література в школі*. 1971. № 9. С. 30 – 35.

ГРАМАТИЧНА ОСНОВА ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

ПІДМЕТ ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ

1. Вихованець І.Р. Називний, орудний і знахідний відмінки у функції присудка *Українська мова і література в школі*. 1973. № 8. С. 23 – 33.
2. Вихованець І.Р. Прийменниковий давальний у структурі словосполучення і речення Синтаксис словосполучення і простого речення. Синтаксичні категорії і зв'язки. К.: Наук. думка, 1975. С. 85 – 108.
3. Іваницька Н.Л. Взаємна зумовленість форм головних членів двоскладного речення *Українська мова і література в школі*. 1979. № 10. С. 28 – 34.

4. Іваницька Н.Л. Складений присудок як синтаксична структура Синтаксис словосполучення і простого речення. Синтаксичні категорії і зв'язки. К.: Наук. думка, 1975. С. 59 – 85.

5. Іваницька Н.Л. Трьохелементний присудок в українській мові *Українська мова і література в школі*. 1973. № 1. С. 16 – 24.

6. Москаленко Н.А. Підмети, виражені словосполученням *Українська мова і література в школі*. 1970. № 9. С. 23 – 33.

ПРИСУДОК ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ

1. Вихованець І.Р. Називний, орудний і знахідний відмінки у функції присудка *Українська мова і література в школі*. 1973. № 8. С. 23 – 33.

2. Вихованець І.Р. Прийменниковий давальний у структурі словосполучення і речення Синтаксис словосполучення і простого речення. Синтаксичні категорії і зв'язки. К.: Наук. думка, 1975. С. 85 – 108.

3. Вінтонів М. Моделі складеного іменного присудка в сучасній українській мові (II) *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 4. Донецьк: ДонДУ, 1998. С. 24 – 30.

4. Вінтонів М. Питання межі складеного дієслівного присудка в сучасній українській мові *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 8. Донецьк: ДонНУ, 2001. С. 72 – 76.

5. Іваницька Н.Л. Взаємна зумовленість форм головних членів двоскладного речення *Українська мова і література в школі*. 1979. № 10. С. 28 – 34.

ТРАДИЦІЙНЕ ВЧЕННЯ ПРО ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ СТРУКТУРА ПОШИРЕНОГО ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

1. Безпояско О.К. Інфінітив у функції другорядних членів речення *Українська мова і література в школі*. 1984. № 3. С. 51 – 53.

2. Богдан М.М. Значення і синтаксичні функції родового присубстантивного відмінка (безприйменникові конструкції) *Українська мова і література в школі*. 1975. № 6. С. 35 – 45.

3. Ключковський Б.Г. Прикладка і сполучення неприкладкового характеру *Українська мова і література в школі*. 1976. № 12. С. 20 – 29.

4. Сич В.Ф. Синтаксичні функції інфінітива *Українська мова і література в школі*. 1972. № 3. С. 24 – 30.

Змістовий модуль 3. Односкладне речення.

(5 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)

2. З теми «Односкладне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ПРОБЛЕМА ОДНОСКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

1. Дудик П.С. Питальні речення і питальні слова-речення *Українська мова і література в школі*. 1975. № 1. С. 26 – 36.

2. Загнітко А. Проблема односкладного речення у сучасній лінгвістиці *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 3. Донецьк: ДонДУ, 1997. С. 17 – 27.

3. Загнітко Л. Семантика і функції безособових речень у говірках Донеччини *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 8. Донецьк: ДонНУ, 2001. С. 221 – 225.

4. Слинко І.І. Типи простих речень *Українська мова і література в школі*. 1977. № 9. С. 51 – 59.

5. Слинко І.І. Чи є односкладні речення? *Мовознавство*. 1985. № 4. С. 48 – 53.

Змістовий модуль 4. Синтаксична експлікація, імплікація. (8 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Неповне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ПОВНІ ТА НЕПОВНІ РЕЧЕННЯ

1. Вінтонів М. Функціонування нерозчленованих речень-висловлень з нульовою темою у поезії В.Стуса *Лінгвістичні студії*: Зб. наук. праць. Вип. 9. Донецьк: ДонНУ, 2002. С. 46 – 50.
2. Шульжук К.Ф. Повні і неповні речення *Українська мова і література в школі*. 1971. № 6. С. 25 – 30.
3. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.К. Білодіда. К.: Наук. думка, 1972. С. 262 – 283.

Види самостійної роботи:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
  - підготовка до практичних занять;
  - підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів;
  - самостійна підготовка окремих тем;
  - виконання індивідуальних завдань;
- систематика вивченого матеріал

Змістовий модуль 5. Синтаксис простого ускладненого речення

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Синтаксис простого ускладненого речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

СИНТАКСИС ПРОСТОГО УСКЛАДНЕНОГО РЕЧЕННЯ

1. Рогаль М.С. Відокремлені додатки *Українська мова і література в школі*. 1974. № 1. С. 71 – 72.
2. Війтик О.М. Однорідні і неоднорідні означення *Українська мова і література в школі*. 1973. № 3. С. 58 – 62.
3. Іващенко Д.П. Відокремлені означення *Українська мова і література в школі*. 1972. № 9. С. 50 – 52.

Змістовий модуль 6. Синтаксис складного речення.

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Складне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ПОНЯТТЯ ПРО СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

1. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник. Київ : Либідь, 1993. С. 279 – 297.
2. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Синтаксис: Монографія. Донецьк: ДонНУ, 2001. С. 319 – 337.

Змістовий модуль 7. Складнопірядне речення.

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Складнопірядне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ПОНЯТТЯ ПРО СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

1. Поспелов М. С. Складнопідрядне речення і основні особливості його будови *Українська мова і література в школі*. 1953. № 1. С. 23 – 28.
2. Герман К. Ф. Критерії розрізнення омонімічних сполучників і сполучних слів *Українська мова і література в школі*. 1970. № 5. С. 54 – 56.
3. Дорошенко С. Розширення ряду сполучних виразів у складнопідрядних реченнях в сучасній українській мові *Функціонально-комунікативні аспекти граматики тексту* : зб. наук. пр., присвячений ювілею доктора філологічних наук, професора, академіка АН ВШ України, завідувача кафедри української мови ДонНУ Загнітка Анатолія Панасовича. Донецьк: ДонНУ, 2004. С. 36 – 38.
4. Слинько І. І. Сполучник чи сполучне слово *Українська мова і література в школі*. 1987. № 4. С. 31 – 36.

ЛОГІКО-ГРАМАТИЧНИЙ ПРИНЦИП КЛАСИФІКАЦІЇ

1. Семенюченко М. Л. Розмежування часових і умовних підрядних речень *Українська мова і література в школі*. 1973. № 2. С. 34 – 37.
2. Лабунець Н. Ф. Розпізнавання означальних речень серед інших підрядних *Українська мова і література в школі*. 1973. № 2. С. 17 – 23.

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ ПРИНЦИП КЛАСИФІКАЦІЇ

1. Медушевський А. П. Структурно-семантична класифікація складнопідрядних речень *Українська мова і література в школі*. 1974. № 10. С. 83 – 85.
2. Горяня Г. М., Горяний В. Д. Вивчення складнопідрядних речень з підрядними означальними та з'ясувальними *Українська мова і література в школі*. 1974. № 10. С. 71 – 74.
3. Пономарьова Л. Диференційні та кваліфікаційні ознаки складнопідрядних речень прислівного типу *Лінгвістичні студії*: зб. наук. праць. Вип. 8. Донецьк: ДонНУ, 2001. С. 82 – 88.

Змістовий модуль 8. Багатокомпонентне складне речення.

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Багатокомпонентне складне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

СКЛАДНІ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ

1. Шульжук К. Ф. Складні речення з різними видами зв'язку *Українська мова і література в школі*. 1987. № 7. С. 44 – 48.
2. Кучеренко І. К. Складні речення з сурядністю і підрядністю *Українська мова і література в школі*. 1973. № 11. С. 27 – 33.

Види самостійної роботи:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів;
- самостійна підготовка окремих тем;
- виконання індивідуальних завдань;
- систематика вивченого матеріалу перед модульним контролем.

Критерії оцінювання виконання студентами завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Пунктуація» оцінюється за наступними параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу опрацьовано наукову літературу. Виділено головну думку. Студент самостійно працює з науковою літературою; оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію.

Вправи виконані у повному обсязі, без помилок.

4 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами написання. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

Вправи виконані в повному обсязі. Допускається не більше двох помилок.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції.

Вправи виконані в повному обсязі. Допускається не більше чотирьох помилок з-поміж виконаних вправ.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм.

Вправи виконані не у повному обсязі. Трапляються помилки різного рівня (синтаксичні, граматичні та стилістичні).

1 бал – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу.

Виконано тільки одну вправу і зі значними помилками.

0 балів – більшу частину самостійних завдань не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати; не працює з науковими і навчальними джерелами.

Не виконано жодного практичного завдання.

VI.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюємо в системі "Мудл".

Модульний контроль здійснюємо після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт

Модульні контрольні роботи студенти виконують на платформі "Мудл" у формі тестів. Один варіант містить 13 запитань. 12 запитань оцінено по 2 бали за кожну правильну відповідь (максимальна оцінка 24 б) і одне запитання оцінено на 1 бал за правильну відповідь (максимальна оцінка 1 б). Всього 25 балів.

VI.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Пунктуація» здійснюється у формі *екзамену* (письмова форма проведення).

До складання екзамену допускаються студенти, які виконали всі практичні завдання, виконали всі модульні контрольні роботи та блок самостійної роботи.

Форма проведення: **письмова** (відповіді на два теоретичні питання та контрольне практичне завдання (синтаксичний аналіз речення)).

Тривалість проведення: **2 години.**

Максимальна кількість балів: **40 балів** (максимальна кількість балів за одне теоретичне питання – **10 балів**; повний синтаксичний аналіз речення – **20 балів**).

Критерії оцінювання теоретичного питання (максимальна кількість балів: 10)

Значення оцінки	Оцінка за десятибальною шкалою
Вичерпна відповідь у межах обов'язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками	8-10 балів
Достатньо високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	7 балів
Загалом добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	5-6 балів
Посередній рівень знань із значною кількістю недоліків.	3-4 балів
Недостатній рівень знань із значною кількістю помилок	1-2 балів

Критерії оцінювання практичного завдання (максимальна кількість балів: 20)

Значення оцінки	Оцінка за двадцятибальною шкалою
Правильно подано загальну характеристику речення, вичерпно проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Подано повну характеристику головних і другорядних членів речення. Можливі незначні лексичні чи граматичні помилки.	17-20 балів
Правильно подано загальну характеристику речення, вичерпно проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Подано повну характеристику головних членів речення, проте можливі порушення в аналізі другорядних членів речення.	14-16 балів
Правильно подано загальну характеристику речення, вичерпно проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Подано повну характеристику головних членів речення із незначними порушеннями, можливі помилки в аналізі другорядних членів речення. Відповідь містить незначну кількість синтаксичних та граматичних помилок.	11-13 балів

<p>Трапляються незначні помилки в загальній характеристиці речення, вичерпно проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Характеристика головних членів речення проаналізована з порушенням логіки викладу, є помилки в аналізі другорядних членів речення. Відповідь містить незначну кількість синтаксичних та граматичних помилок.</p>	8-10 балів
<p>Трапляються помилки в загальній характеристиці речення, частково проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Характеристика головних членів речення проаналізована зі значними помилками, є помилки в аналізі другорядних членів речення. Відповідь містить, крім синтаксичних недоліків, граматичні та лексичні помилки.</p>	4-7 бали
<p>Недостатній рівень знань із значною кількістю синтаксичних, граматичних і лексичних помилок.</p>	1-3 бали

VI.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Типологія синтаксичних зв'язків.
2. Види підрядного зв'язку у словосполученні: [узгодження](#), кореляція, [керування](#), [прилягання](#).
3. Види синтаксичних зв'язків у реченні: реченневотвірні: предикативний (форми координації, взаємовияву, співположення), сурядний, підрядний, недиференційований
4. [Словосполучення](#) як синтаксична одиниця. [Словосполучення](#) в системі синтаксичних одиниць: слово і [словосполучення](#), [словосполучення](#) і речення. Типи словосполучень за будовою. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Типи словосполучень за типом синтаксичного зв'язку. Типи словосполучень за семантико-синтаксичними відношеннями (особливості атрибутивних, об'єктних, обставинних, суб'єктних, комплетивних, апозитивних відношень). Типи словосполучень за ступенем злитості їхніх компонентів.
5. Класифікація речень у сучасній українській мові.
6. Сучасна українська синтаксична класиологія.
7. Граматична основа простого речення.
8. [Підмет](#) як один з головних членів речення.
9. [Присудок](#) як один з головних членів речення.
10. Традиційне вчення про другорядні [члени речення](#).
11. Нове вчення про другорядні [члени речення](#).
12. Проблема односкладного речення в сучасній українській мові.
13. Поняття про [односкладні речення](#). Характер єдиного головного члена в них.
14. Характеристика структурних типів односкладних речень: означено-особових, неозначено-особових, узагальнено-особових, безособових, інфінітивних, номінативних, вокативних, генітивних.
15. Повні та неповні речення.
16. Статус неповних речень у системі синтаксичних одиниць. Загальна характеристика неповних речень. Типи неповних речень.
17. Структурна схема простого речення.
18. Поняття структурної схеми речення. Компоненти структурної схеми простого речення. Типи структурних схем простого речення. Типи поширювачів структурних схем простого речення.
19. Парадигма речення.
20. Речення з однорідними членами. Способи вираження однорідних означень та їх відмінності від неоднорідних. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.
21. Синтаксична роль узагальнювальних слів і словосполучень. Розділові знаки при узагальнювальних словах.

22. Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів речення. Синонімія відокремлених і невідокремлених членів. Відокремлення означень. Узгоджені відокремлені означення. Дієприкметникові, прикметникові звороти як типи поширеного відокремленого означення; синонімічність названих зворотів і підрядних присубстантивно-атрибутивних речень. Неузгоджені відокремлені означення. Пунктуація при відокремлених означеннях. Відокремлення прикладок. Відокремлення обставин.
23. Вставні й вставлені компоненти. Типи вставних і вставлених компонентів за будовою і значенням. Звертання. Значення і способи їх вираження. Вокативні речення. Порядок слів у простому реченні. Прямий і непрямий порядок слів. Граматичні й емоційно-змістові функції порядку слів у реченні.
24. Складне речення. Визначальні структурно-семантичні ознаки складного речення в сучасній українській мові. Змістова та інтонаційна єдність частин складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення: сполучники, сполучні слова, інтонація, порядок частин, співвідносність форм дієслів-присудків тощо.
25. Сурядність і підрядність у складному реченні. Перехідні випадки між сурядністю і підрядністю, між простими і складними реченнями. Шляхи утворення складного речення.
26. Складносурядні речення, їх структура. Сурядні сполучники як один із засобів вираження синтаксичних і змістових відношень між компонентами складносурядного речення. Єднальні, протиставні й розділові сполучники. Синонімія й омонімія сполучників сурядності. Змістові відношення між частинами складносурядного речення. Особливості пунктуації на межі частин складносурядного речення.
27. Складнопідрядне речення. Синтаксичне значення термінів "головна частина" і "підрядна частина".
28. Функції сполучних слів і сполучників. Синонімія та омонімія сполучників і сполучних слів.
29. Вказівні слова як факультативні й облігаторні компоненти у головній частині. Співвідношення форм дієслів-присудків головної та підрядної частини як синтаксична ознака складнопідрядного речення.
30. Місце підрядної та головної частин у складному реченні. Підрядні, що залежать від головної частини в цілому або окремих його членів. Питання про принципи класифікації складнопідрядних речень у лінгвістичній літературі.
31. Функціональні типи складнопідрядних речень. Характеристика їх у зв'язку з функцією підрядних частин. Складнопідрядні речення нечленованого та членованого типу. Функціональне співвідношення другорядних членів речення й окремих типів підрядних речень.
32. Граматична неповнота головної й підрядної частин у складнопідрядному реченні.
33. Складнопідрядне речення з кількома підрядними. Супідрядність (однорідна і неоднорідна) і послідовна підрядність. Складні речення змішаного типу.
34. Безсполучникові складні речення синонімічні до складносурядних і складнопідрядних речень; несинонімічні до сполучникових складних речень. Змістові відношення і засоби зв'язку між частинами безсполучникового речення. Пунктуація на межі частин безсполучникового речення. Складні речення із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком.
35. Текст. Основні категорії тексту.

VI.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VII. Навчально-методична картка дисципліни (3 курс, 6 сем.)

«Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Пунктуація» (синтаксис)

Разом Разом: 120 год. лекції – 2 годин, семінарські заняття - 20 годин, практичні заняття – 38 годин, самостійна робота – 37 годин, модульний контроль – 8 годин, семестровий контроль – 15 годин.

	6 семестр			
Тиждень	1-3	4-7	8-10	11-12
Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
Назва модуля	Синтаксис словосполучення	Синтаксис простого речення	Односкладне речення	Синтаксична експлікація, імплікація
Кількість балів за модуль	81 б	145 б.	112 б.	112 б.
Лекції	Лекція 1			
Години	2 год.			

Теми лекцій	Типологія синтаксичних зв'язків (1 6)			
----------------	--	--	--	--

Теми практичних	Типологія синтаксичних зв'язків (11б)	Словосполучення як синтаксична одиниця (11б)	Типологія прислівникового синтаксичного зв'язку (11б)	Смислові відношення в словосполученні (11б)	Класифікація речень за способом побудови (11б)	Грамафіка речень за способом побудови (11б)	Грамафіка речень за способом побудови (11б)	Прилюдні речення (11б)	Грамафіка речень за способом побудови (11б)	Трансформативні речення (11б)	Нормативні речення (11б)	Проблеми односкладного речення в сучасній українській мові (11)	Дієслівні односкладні речення (11б)	Безособові односкладні речення (11б)	Номінативні односкладні речення (11б)	Повні та неповні речення (11б)	Структурна схема простого речення (11б)	Синкретизм у на рівні простого речення (11ф)	Парадигма речення (11 б)
-----------------	---------------------------------------	--	---	---	--	---	---	------------------------	---	-------------------------------	--------------------------	---	-------------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------	---	--	--------------------------

Теми семінарських			Типологія прислівного синтаксичного зв'язку (11б)					Присудок як один з головних членів речення (11б)		Традиційні елементи речення (11б)	Норвезькі елементи речення (11б)	Проблема односкладного речення в сучасній українській мові (11б)	Дієслівні односкладні речення (11б)		Номінативні односкладні речення (11б)	Повні та неповні речення. (11б)	Структурна схема простого речення (11б)	Синкретизм на рівні простого речення (11б)	Парадигма речення (11б)
-------------------	--	--	---	--	--	--	--	--	--	-----------------------------------	----------------------------------	--	-------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------	---	--	-------------------------

										6)									
Самостійна робота	2*5=10 балів				2*5=10 балів				2*5=10 балів				2*5=10 балів						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)										
Підсумковий контроль	Залік																		

**VII. Навчально-методична картка дисципліни (4 курс, 7 сем.)
«Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Пунктуація»**

Разом Разом: 90 год. лекції – 2 годин, семінарські заняття - 16 годин, практичні заняття – 30 годин, самостійна робота – 21 годин, модульний контроль – 6 годин, семестровий контроль – 15 годин.

	7 семестр										
Тиждень	1-3		4-7				8-10			11-12	
Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Синтаксис простого ускладненого речення		Синтаксис складного речення				Складнопідрядне речення.			Багатокomпонентне складне речення	
Кількість балів за модуль	124 б		146 б				126 б			98 б	
Лекції	Лекція 1			Лекція 2				Лекція 3			

Години	2 год.												
Теми лекцій	Синтаксис ускладненого простого речення . (1 бал)												
Теми практичних	Однорідні члени речення. (16 + 106)	Відокремлені члени речення. (16 + 106)	Звертання (16+106)	Поняття про складне речення. (16 + 106)	Складносурядне речення. (26 + 206)	Складне безсполучникове речення (16+106)	Контаміновані структури (16+106)	Формально-граматична класифікація (16+106)	Логіко-граматичний і формально-граматичний принципи класифікації складнопідрядних речень. (26 + 206)	Структурно-семантична класифікація (16+106)	СПР з кількома підрядними (16+106)	Складне речення з різними типами зв'язку(1+106)	Основні категорії тексту(26 + 206)

Теми семінарських	Синтаксис простих ускладненого речення (16+10б)	Однорідні члення (16+10б)	Поняття про складне речення (16+10б)	Складносурядне речення (16+10б)			Історія вивчення СПР (16+10б)	Логіко-граматична класифікація складнопідрядних речень (16+10 б).		Складнопідрядне речення з кількома підрядними. (16 + 10 б)	Складне речення з різними видами зв'язку. (16+ 10 б)	
Самостійна робота	2*5=10 балів		2*5=10 балів				2*5=10 балів		2*5=10 балів			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)					
Підсумковий контроль	Екзамен											

VIII. Рекомендована література

Базова

1. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис : підручник. Київ : Либідь, 1993. 368 с.
2. Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви . Донецьк : ДонНУ, 2013. 328 с. 1.
3. Вінтонів М. О. Динаміка методів і напрямів синтаксичного аналізу речень. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип.33, том 1. 2020. С. 145 – 150
4. Вінтонів М. О. Керування як різновид прислівного синтаксичного зв'язку. *Українська мова і література*. 2017. № 2. С. 3–7.
5. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
6. *Шитик 2019*: Шитик Л. В. Сурядно-підрядні складні речення як репрезентанти внутрішньо рангового різнокатегорійного синкретизму. *Studi Slavistici*. XVI. 2019, 1. P. 85–104.

Допоміжна

1. Вінтонів М. О., Аксьонова І. О. Типологічні вияви синтаксичних конкретизаторів у сучасній українській мові. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2018. № VI (47). Issue 160. С. 71–74.
2. Єщенко Т. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти. Львів: Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, 2021. 470 с.
3. Завальнюк І. Я. Найновіші явища і тенденції у синтаксисі мови української газетної періодики. *Transformations in Contemporary Society: Humanitarian Aspects*. Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. P. 108–115.
4. Кобченко Н. В. Система подвійних синтаксичних зв'язків у граматичному ладі сучасної української мови. Київ : ВД Освіта України, 2018. 514 с.
5. Колоїз Ж. В. Дискусійні моменти категорії вставлень. *Філологічний часопис*. 2019. Вип. 2 (14). С. 46–53.
6. The phenomenon of transitivity in the ukrainian language Collective monograph. L. Shytyk, M.Vintoniv eds. *The phenomenon of transitivity in the Ukrainian language : collective monograph* ; Eds. Pr. Liudmyla Shytyk, Pr. Hanna Martynova, M.Vintoniv LAMBERT Academic Publishing, 2019. 238 p.

IX. Інформаційні ресурси

<http://uk.wikipedia.org>; <http://books.google.com/?hl=EN>; <http://www.donnu.edu.ua>